

תהליך הערכה ואיתור חלק ב'

תהליך הערכה ואיתור תלמידים בתכנית א.י.ל – מחוון למורה

עם תחילת תכנית א.י.ל במסגרת כיתתית בכיתה ז', החל להתבצע איסוף מידע על התחום הלימודי, המשפחתי והרגשי/חברתי ועל רמת התפקוד של כל תלמיד בהתאם למחוונים והשאלונים המצורפים בחלק א' של פרק האיתור וההערכה. בהתבסס על מידע זה, במחצית השנייה של השנה יש לבצע איתור של התלמידים המתאימים למסגרת הקבוצתית (5-8 תלמידים בקבוצה) ושייכו חלק בתכנית א.י.ל בכיתות ח' וט'. רצוי למלא פעם נוספת את המחוונים והשאלונים ולבחון האם חל שיפור בתפקוד התלמיד או החמרה או ללא שינוי.

מתוך המידע, הנתונים והכלים, יש להחליט על מידת התאמתו של התלמיד על סמך התאמה לאחד או יותר מהקריטריונים הבאים:

1. בעלי לקויות למידה ו/או הפרעת קשב- עם או בלי אבחון פורמאלי.
2. תלמידים המראים תפקוד נמוך מהמצופה מרמת הידע והמיומנות הנדרשות על פי כיתתם.
3. תלמידים המגלים פער בין מידת ההשקעה שלהם בלמידה להישגיהם.
4. תלמידים לגביהם עולה צורך במענה ייחודי המותאם לצרכיהם בחטיבת הביניים.
5. תלמידים אשר אותרו במבדק עמיי"ת של תכנית אל"ה ובמבדקים נוספים.
6. תלמידים שעולה לגביהם שאלה לגבי הגורם המשפיע על תפקודם באחד או יותר מהתחומים השונים: רגשי, לימודי, חברתי, התנהגותי, תפקודים ניהוליים.
7. תלמידים בעלי מוטיבציה לשינוי ולתהליך.
8. תלמידים בעלי קשיים בתפקודים ניהוליים: התארגנות, תכנון, איתחול, ניהול זמן.
9. בעלי חולשה בכישורים בינאישיים שמקורם בלקות הלמידה או/ו הפרעת הקשב.
10. הסכמת ההורים להשתתפות ילדם בקבוצה ונכונות לשיתוף פעולה מצדם (הגעה לפגישות).

הקריטריונים הבאים יהוו שיקול לאי התאמה של התלמיד לתכנית:

1. בעיות התנהגות.
2. לקות למידה כמשנית או כתוצאה מהפרעה רגשית או נפשית.
3. בעיות ביקור סדיר.
4. קשיים חברתיים כמקור ראשוני ולא כמשני ללקות למידה.

נספחים – כלים לביצוע תהליך האיתור

טופס מיפוי כיתתי לתלמידים המועמדים לעבודה קבוצתית בתכנית אני יכול להצליח (א.י.ל.) בכיתות ח'-ט'

שנת לימודים _____ תאריך _____ שם ביה"ס _____
 כיתה _____ שם המחנך/ת _____

שם התלמיד	מאיזו כיתה הגיע? / קטנה / גדולה	מצב משפחתי (נשואים, גרושים, פרודים)	מצב כלכלי בבית (נמוך, בינוני, גבוה)	תאור מצב התנהגותי	האם קיים אבחון נוירולוגי / דידיקטי / פסיכולוגי / פסיכודידיקטי / אחר	קשיים לימודיים	הערות

שאלון לבדיקת מיומנויות חברתיות ולימודיות של התלמיד **

מועד : תחילה / סוף שנה

תאריך : _____

<p>מידע על התלמיד:</p> <p>שם פרטי: _____ משפחה: _____</p> <p>בית ספר: _____ ישוב: _____</p>
--

<p>מידע על המורה:</p> <p>שם: _____ משפחה: _____ תפקיד _____</p> <p>מין: ז / נ כמה זמן הנך מכיר/ה התלמיד/ה _____</p>
--

לפניך רשימת פריטים, המתייחסים למיומנויות חברתיות ולימודיות של הילד במהלך החודשיים האחרונים.

סמני באיזו תדירות מבצע התלמיד את ההתנהגות המתוארת :

אם התלמיד אף פעם לא נוהג כך - סמני 0

אם התלמיד נוהג כך לעיתים רחוקות – סמני 1

אם התלמיד נוהג כך לעיתים קרובות – סמני 2

אם התלמיד נוהג כך כמעט תמיד – סמני 3

חלק א' – מיומנויות חברתיות

אף פעם	לעיתים רחוקות	לעיתים קרובות	כמעט תמיד		
0	1	2	3		
3	2	1	0	מבקש/ת עזרה ממבוגרים	1
3	2	1	0	נענה להוראותיך	2
3	2	1	0	מנסה לנחם אחרים	3
3	2	1	0	מבקש בנימוס	4
3	2	1	0	מערער לגבי כללים שעשויים להיות בלתי הוגנים	5
3	2	1	0	מתנהג יפה גם כשלא משגיחים עליו	6
3	2	1	0	מסיים משימותיו מבלי להפריע לאחרים	7
3	2	1	0	סולח לאחרים	8
3	2	1	0	מתיידד בקלות	9
3	2	1	0	מגיב טוב ליוזמה של אחרים להצטרף למשחק או לפעילות	10
3	2	1	0	עומד על דעתו כשמתייחסים אליו באופן לא הוגן	11
3	2	1	0	משתתף כראוי ובאופן מתאים בכתה (לא מתפרץ, ממתין לתורו)	12
3	2	1	0	מרגיש רע (למשל: עצב או רחמים) כשהאחרים בסביבתו עצובים	13
3	2	1	0	מדבר בטון דיבור מתאים	14
3	2	1	0	משתף אחרים כשיש לו בעיה או קושי	15
3	2	1	0	לוקח אחריות למעשיו	16
3	2	1	0	שם לב להוראותיך	17
3	2	1	0	מפגין נחמדות לאחרים כשהם במצב רוח רע	18
3	2	1	0	יחסי הגומלין שלו עם ילדים אחרים הנם טובים	19
3	2	1	0	שומר על תור במהלך השיחה	20
3	2	1	0	נשאר רגוע כאשר מתגרים בו	21
3	2	1	0	מתנהג באחריות כשנמצא/משחק/עובד עם אחרים	22

כל הזכויות שמורות ליחידה ללקויות למידה והפרעות קשב, המרכז הבינתחומי הרצליה

3	2	1	0	מצטרף באופן הולם לפעילויות גם לאחר שהן התחילו	23
3	2	1	0	אומר "תודה"	24
3	2	1	0	מבטא רגשותיו כאשר מטעים אותו (למשל נותנים לו הוראות או הנחיות שגויות).	25
3	2	1	0	נזהר כשמתמש בחפצים שאינם שייכים לו	26
3	2	1	0	מתעלם מבני כיתתו כשהם מפריעים	27
3	2	1	0	נחמד לאחרים כשהם מרגישים רע או במצב רוח רע	28
3	2	1	0	מזמין אחרים להצטרף לפעילויות	29
3	2	1	0	שומר על קשר עין בזמן שיחה	30
3	2	1	0	מקבל ביקורת מבלי להתרגז	31
3	2	1	0	מתייחס בכבוד לרכוש של אחרים	32
3	2	1	0	משתתף במשחקים ופעילויות קבוצתיות	33
3	2	1	0	משתמש בשפה נאותה גם כשהוא עצבני	34
3	2	1	0	מגן על אחרים כשהם מקבלים יחס לא-הוגן	35
3	2	1	0	פותר היטב מצבים בהם יש חילוקי דעות בינך לבינו	36
3	2	1	0	נשמע לחוקי הכיתה	37
3	2	1	0	מראה דאגה ואכפתיות לאחרים	38
3	2	1	0	יוזם שיחות עם בני גילו	39
3	2	1	0	משתמש במחוות גוף מתאימות ביחסי הגומלין עם אחרים	40
3	2	1	0	מגיב באופן הולם כאשר דוחפים או מכים אותו	41
3	2	1	0	ממלא את חלקו באופן אחראי, בעבודה קבוצתית	42
3	2	1	0	מציג עצמו בפני אחרים	43
3	2	1	0	מתפשר במצבי עימות וחוסר-הסכמה	44
3	2	1	0	אומר דברים נחמדים על עצמו מבלי להשוויץ	45
3	2	1	0	נשאר רגוע בעת חוסר-הסכמה עם אחרים	46

חלק ב' - PB

כל הזכויות שמורות ליחידה ללקויות למידה והפרעות קשב, המרכז הבינתחומי הרצליה

3	2	1	0	פועלת מבלי לחשוב	47
3	2	1	0	עסוק/ה יתר על המידה בחלקים של חפצים	48
3	2	1	0	מתנהג/ת בבריונות כלפי אחרים	49
3	2	1	0	נעשה עצבני/מוטרד כשישם שינויים בשגרה	50
3	2	1	0	מתקשה להמתין לתורו	51
3	2	1	0	עושה דברים כדי להפחיד אחרים	52
3	2	1	0	זז ומתנועע יתר על המידה	53
3	2	1	0	יש לו תנועות סטריאוטיפיות (חוזרות ונשנות ללא מטרה, כגון: נענוע של הגוף, נפנופי ידיים, הטחת ראש)	54
3	2	1	0	מאלץ אחרים לפעול כנגד רצונם	55
3	2	1	0	נסוג מקשר עם אחרים, מעדיף להיות לבד	56
3	2	1	0	יש לו התקפי זעם	57
3	2	1	0	לא מאפשר לאחרים להצטרף למעגלים חברתיים בהם פעיל	58
3	2	1	0	מתפרץ או עוצר פעילויות קבוצתיות	59
3	2	1	0	חוזר על אותו הדבר שוב ושוב	60
3	2	1	0	מתנהג בתוקפנות כלפי אנשים או חפצים	61
3	2	1	0	נבוך בקלות	62
3	2	1	0	מרמה במשחקים או פעילויות	63
3	2	1	0	מתנהל באופן מבודד	64
3	2	1	0	לא קשוב	65
3	2	1	0	יש לו טקסים או ביטויי התנהגות חוזרים ונשנים שאינם תפקודיים	66
3	2	1	0	רב עם אחרים	67
3	2	1	0	אומר דברים רעים על עצמו	68
3	2	1	0	לא מציית לחוקים ובקשות	69
3	2	1	0	בעל אנרגיה נמוכה או נראה מנומנם ורדום	70
3	2	1	0	דעתו מוסחת בקלות	71

כל הזכויות שמורות ליחידה ללקויות למידה והפרעות קשב, המרכז הבינתחומי הרצליה

3	2	1	0	משתמש במחוות גוף מוזרות במהלך יחסי הגומלין שלו	72
3	2	1	0	מתחצף למבוגרים	73
3	2	1	0	מתנהל באופן עצוב או דיכאוני	74
3	2	1	0	משקר או לא אומר את האמת	75
3	2	1	0	מתנהג באופן חרד עם אחרים	76

חלק ג' - יכולות לימודיות (מתאים לגילאי הגן עד כיתה יב')

הפריטים הבאים מתייחסים להישגים הלימודיים של התלמיד בכיתתך. השווה תלמיד זה עם ילדים אחרים באותה הכיתה.

דרג את כל הפריטים בסולם של 1-5. הקף בעיגול את המספר המייצג את שיפוטך:

- 1 - מצייך את הביצוע הנמוך ביותר (10% מהתלמידים הנמוכים ביותר בהישגיהם בכיתה)
- 2 - מצייך ביצוע נמוך יחסית למוצע (בטווח 20% מהתלמידים הנמוכים בהישגיהם בכיתה)
- 3 - מצייך ביצוע בינוני או ממוצע (בטווח 40% מהתלמידים)
- 4 - מצייך ביצוע גבוה יחסית למוצע (בטווח 20% מהתלמידים הגבוהים בהישגיהם בכיתה)
- 5 - מצייך את הביצוע הגבוה ביותר (10% מהתלמידים הגבוהים ביותר בהישגיהם בכיתה)

גבוה		נמוך
ביותר	ממוצע	ביותר
(10%)	(40%)	(10%)

77. בהשוואה לילדים אחרים בכיתתו, התפקוד

הלימודי הכולל של התלמיד הנו: 1 2 3 4 5

78. בקריאה, כיצד מדורג התלמיד בהשוואה

לתלמידים אחרים? 1 2 3 4 5

79. בחשבון, כיצד מדורג התלמיד בהשוואה

לתלמידים אחרים? 1 2 3 4 5

80. במונחים של הרמה המצופה לגילו,

מיומנויות הקריאה של תלמיד זה הן: 1 2 3 4 5

כל הזכויות שמורות ליחידה ללקויות למידה והפרעות קשב, המרכז הבינתחומי הרצליה

					81. במונחים של הרמה המצופה לגילן, מיומנויות המתמטיקה של תלמיד זה הנן :
5	4	3	2	1	
					82. מידת הרצון הכולל של תלמיד זה להצליח בלימודים הנה :
5	4	3	2	1	
					83. בהשוואה לילדים אחרים בכיתתו, התפקוד האינטלקטואלי של תלמיד זה הנו :
5	4	3	2	1	

****שאלון להערכת מיומנויות חברתיות ("מה עושים?") - Rating Social Skills Improvement System - Rating**

– Scales (SSIS-RS)

Gresham, F. M., Elliott, S. N., & Kettler, R. J. (2010). Base Rates of Social Skills Acquisition/Performance Deficits, Strengths, and Problem Behaviors: An Analysis of the Social Skills Improvement System—Rating Scales. *Psychological Assessment*, 22, 809–815.

השאלון תורגם לעברית ונבחן במחקר חלוץ, על ידי פרופ' אל יגון.